

hvorom det gjælder. Det gjælder om ikke at tabe Blikket for, hvor den egentlige store Grundskabe ligger, naar vi for Alvor ville arbejde paa at reise den Fremtidsbygning op, som kan samle det, der nu er adskilt i vort Folk. Først da have vi i Virkeligheden naaet det, som altid maa være Hovedopgaven, naar Tiden er om en Omordning af den høiere videnskabelige Undervisning.

Falkenstjerne: Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg ikke trætte det høie Thing med et længere Foredrag, tilmed da denne Diskussion jo mere og mere er kommen til at bevæge sig om Spørgsmaal, som ganske vist have meget stor Interesse ogsaa for mig; men som næppe have synnerlig Udset til at føre til et praktisk Resultat. Med Hensyn til det, hvorfor jeg egentlig had om Ordet, har det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) ganske vist for en Del taget mig Brødet ud af Munden; men jeg kan alligevel ikke undlade at udtale Noget derom, da det for mig indeholder en særlig Tilfredsstillelse at være i Overensstemmelse med det ærede Medlem. Det er Tanken om et jydsk Universitet. Da jeg saae Overslaget over, hvad dette Lovforslag, hvis det nogen- sinde blev til Lov, vilde koste, nemlig 100,000 Kr. eller lidt Mere, kunde jeg ganske vist ikke nægte for mig selv, at de 100,000 Kr. i aarlig Udgift anvendt paa Universitetsforholdene vilde kunne finde en ganske anderledes rig og frugtbar Anvendelse, naar de benyttedes til Oprettelsen af et Universitet eller en Højskole, hvad man nu vil kalde det, til en anden Højskole end den nuværende, og som laa i Sjælland. Jeg vil sige, hvad der driver mig til ogsaa for ramme Alvor — jeg bruger det samme Udtryk som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds — at sige, at jeg tror, at Tiden snart er kommen, da denne Tanke for Alvor bør tages frem. Vi have i Nar i dette Thing faaet en Bunte Lovforslag, som alle gaa ud paa — nei, ikke alle, men en hel Del af dem gaa ud paa at forsyne Kjøbenhavn med en Række storartede Bygninger, som vilde lægge Beslag paa Millioner af Kroner. Dette Forslag vil forsyne Kjøbenhavn med et betydeligt større Antal Embedsmænd, end Kjøbenhavn allerede er i Besiddelse af. Overhovedet gjør der sig i de sidste Nar fra Regjeringens Side en Bestræbelse gjældende for at samle Alt her i Hovedstaden. Men jeg tror, det er paa Tiden at minde om, at Kjøbenhavn ligger i Udkanten af Landet, ved Landets Østgrændse, og jo mere vi samle Alt her, desto mere bidrage vi til at skille Sjælland fra det øvrige Land. Det er en Fare, og jeg føler mig

overbevist om, at man langt fra endnu har faaet Diet tilstrækkelig op for, hvad den bærer i sit Skød. Jeg tror, at jo mere vi samle Alt her i Kjøbenhavn, desto mere ville vi bidrage til at denationalisere Sjælland. Sjælland er landfast med Thydfland og vil Nar for Nar blive udsat for en stærkere og stærkere Paavirkning derfra. Man ser allerede meget deraf, naar man færdes omkring i de jydsk Grændsebyer; der ser man f. Ex. tydske Skilte paa Forretninger og Værtshuse o. s. v. trænge sig mere og mere frem. Jeg føler mig overbevist om, at jo mere Thydfsterne ville være i Stand til at underkue det Danste i Nordslævig, desto mere ville Germaniseringsforsøgene strække sig mod Nord. Overfor denne Fare tror jeg ikke, man her i Landet har andet Middel end at se at komme bort fra Centralisationen af al dansk Kultur i Kjøbenhavn og søge at danne et Midtpunkt for dansk og nordisk Kultur ogsaaovre i Sjælland. Derfor er jeg en bestemt Modstander af alle Forslag, som gaa ud paa for meget at udvikle og samle de Midler, der anvendes til vor Kulturs Fremme her i Landet, herovre i Hovedstaden. Der gjør sig her en lignende Bestræbelse gjældende som paa det militære Omraade. Jeg føler mig overbevist om, at det, at vi samle vore militære Kræfter her paa Sjælland og omkring Hovedstaden, i Længden vil bidrage til at svække Sydernes Fædrelandskjærlighed og svække den Følelse, at de ere en Del af Danmark, som skal forsvares og værnes ligejaa vel som det øvrige Danmark. Jeg siger det ikke for at angribe mine Landsmænd Sydterne, men jeg tror, at den historiske Erfaring har viist, at forsjømmer man en enkelt Landsdel, og denne Landsdel saa særlig er udsat for Paavirkning fra et andet stort Kulturland, saa er der Fare for, at denne Landsdel føler sig draget andetsteds hen. Derfor tror jeg, at det var et sandt Ord, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds drog frem her i Dag: det er paa høie Tid, vi fremdrage Tanken om et jydsk Universitet, et jydsk Universitet, der i ganske anden Grad end nogen anden Anstalt, der findes i Sjælland, kunde blive Midtpunktet, ikke blot for dansk Kultur, men ogsaa for en dansk Kultur, hvorpaa den jydsk Indflydelse kan faae sin Betydning. Man skal ogsaa lægge Mærke til, at ved, at vore Kulturanstalter samles her i Kjøbenhavn, komme de i høi Grad under Indflydelse af Hovedstadens Tankegang og den sjællandske Tankegang, som er anderledes blød end den jydsk, og som ganske anderledes er bleven udviklet under Gnevoldsmagtens 200-aarige Regimente heri Landet. Jeg tror ikke, vore Kulturanstalter have havt nogen særlig Gavn